

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 19 un 20.

10 un 17 Mai 1845.

Kà jaunekli mihtus waffaras = fwehtkus fwehti.

1) Mahjitajs laffa:

(Joëls 3, 1. Zak. 12, 10. Jer. 31, 33.) Raugi, es isleeschu pahr Dahwida naimnu, un pahr Jerusalemes eedschwotajeem to Garru tahs schehlastibas un luhgschanas. Un schi irr ta derriba, fo es ar to Israëta naimnu darrischu, sakka tas Kungs. Es dohschu sawu bauslibu winnu widdû, un rakstischu to winnu firdi, un es buhschu teem par Deewu, un tee buhs man par laudim.

2) Jaunekli dseed:

Ik ne = issteizama, Ik nenobeidsama Waffaras = fwehtku lihgsmba! Kristus ar warru Dohd fwehtu garru! Gohs fwehtu = darritajam angstibâ!

3) Mahjitajs laffa:

(Ap. darb. 2, 1.) Un kad to waffaras-fwehtku deena atgahje, tad wiffi weenprabrigi bija kohpâ. (2) Un tur peepeschi no debbes weena rukkschana notikke, itt kâ no breefmigi pûsdama wehja, un wiffu to naimnu peepildija, fur tee sehdeja. (3) Un teem dallitas mehles parabdijahs, itt kâ ugguns, un sehдахs uf ik weenu no teem. (4) Un wiffi tappe peepilditi ar fwehtu Garru, un eefahje runnaht ar zittahm mehlehni, ittini kâ teem tas Gars dewe isrunnaht.

Meld. Kâ spohschî swihd mans Jesulinsch ic.

4) (Puischi dseed:) Deews, fwehtajs Gars, jel pee mums nahz' Un muhsu firdis mahjohf sahj'; Nahz', firschu saules = spohschums!

(Meitas:) Tu tahs bes tewis tumschas reds'; Tad sawu spihdum' ne apsebs', Tu winnu preeks un drohschums!

(Puischi:) Drohschu

(Meitas:) Kohschu

(Wiffi:) Jaukuminn, Dshwibinnu Tu atnessi, Un kâ tehws peeluhdsams effi.

5) Mahjitajs laffa:

(Ap. darbi 2, 5.) Bet tur Juhdu laudis bija, Jerusaleme dshwodami, deewabihjigi wihri no wiffadahm tautahm, kas irr appaksch debbes. (6) Kad nu schi balfs notikke, tad tas pulks nahze kohpâ, un istrubzinajahs: jo ikweens tohs dsirdeja runnajam sawâ wallodâ. (7) Un tee wiffi sabihjuschees, brihnojabs, un zits us zittu sazzija: Redsi, neggi schee wiffi, kas runna, irr Galileëri? (8) Kâ tad mehs tohs dsirdam, ikkats sawâ wallodâ, kurrâ mehs dsimuschu? (9) Parteri un Wederi, un Glamiteri, un kas mehs dshwojam eeksch Mesopotamias, Judejas un Kappadokias, Pontus un Asia, (10) Brigias un Pamwilijs, Egiptes, un pee tahm rohbeschahm to Libiëru prett Kibrenes, un swefcha tauta no Rohmas, Juhdi un Juhdu-tizzigi, (11) Kreeteri un Araberi, mehs dsirdam, ka tee ar muhsu paschahm mehlehni Deewa seelus darbus runna. (12) Un wiffi sabihjuschees sawâ prahtâ schaubijabs, zits us zittu sazzidami: kas tas buhs? (13) Bet zitti mehdidami sazzija: tee no falda wihna irr pilni.

Meld. Jesus, kas dohd vrecku zc.

- 6) (Vuischi dseeb:) Tu no Deewa nahzis, Sweschās mehles mahzij's,
 (Meitas:) Saldajs lauschu preeks!
 (Vuischi:) Surschu remdejs breefmā, Mihlestibas leesma,
 (Meitas:) Dsihwoschanas spehls!
 (Wissi:) Nolaidees un parahdees, Mannu firbi swehtu darri! Tu jo ween to warri.

7) Mahzitajs lassa:

(Ap. darbi 2, 14.) Pehteris stahweja ar teem weenpadesmiteem, vazehle sawn balsi, un runnaja us teem: juhs Zuhdu-wihri, un wissi, kas juhs Jerusaleme dsihwojat, lai tas jums irr sinnams, un ecnemmeet mannus wahrduš juhsu aušis. (15) Jo schee ne irr peedsehruschi, kà juhs schectat: jo schi irr ta trescha deenas-stunda. (16) Bet tas irr tas, kas irr runnahs zaur to prawectu Joelu: (17) Un tas notiks pehdigās deenās, ka es isleeschu no manna Garra us wissu meesu: un juhsu dehli, un juhsu meitas praweeschu mahzibu stahstihš, un juhsu jaunekli parahdischanas redsehs, un juhsu wezajee fapnus. (18) Un arridsan us manneem kalpeem, un us mannam kalpeehm es tannis deenās isleeschu no manna Garra, un tee praweeschu mahzibu stahstihš. (19) Un es brihnumus dohschu augschā pee debbes, un sihmes appafschā wirs semmes, affini un ugguni, un duhmu twaiku. (20) Ta saule taps pahwehrsta par tumšibu, un tas mehnes par affini, pirms ne kà ta Kunga leela un spohscha deena nahs. (21) Un tas notiks, ikfats, kas ta Kunga wahedu peesauks, taps isglabhts. (22) Juhs Ziracliteru wihri, klausajt schohs wahrduš: Jesu no Nazaretos, to wihru, no Deewa skaidri esihmotu siarp jums zaur spehzigem darbeem, un brihnumeem un sihmehm, ko Deews irr darrijis zaur winnu juhsu siarpā, itt kà juhs paschi to sinnat, (23) scho paschu, zaur Deewa nodohmatu prahtu un preeksch-sinnaschanu nodohntu, juhs effat nehmuschu, zaur netaisnu rohkahm pee frusta peckalluschu, un nokahwuschu. (24) To Deews irr usinohdinajis, tahs nahwes-sahpes atraifidams, itin kà tas ne warreja buht, ka winsch taptu turrehts no tahs. (25) Jo Dahwids salka no winna: Es to Kungu weenumehr esmu turrejis preeksch mannam azzim; jo winsch irr man pa labbu rohku, ka es ne schaubohs. (26) Tapedz manna firds preezajahs, un manna mehle irr lihgsma, tur arridsan manna meesa dsihwohs, duffedama us zerribu. (27) Jo tu mannu dwehsele ne pamettisi kappā, nedš lausi, ka taws swehtajs to satruhdeschanu reds. Tu man dsihwibas-zellus effi sinnamus darrijis; tu manni peepildisi ar lihgsnibu zaur taru waigu.

Meld. Dwehsele, lihgswojees ar weenu zc.

- 8) (Vuischi dseeb:) Turr' man, glabhejs, tarwā sinnā; Kad es gurstu, usurr' man;
 (Meitas:) Effi mirstohd dsihwibina, Sribtoht manna dusseschan';
 (Wissi:) Kad es atkal pamohschohs No tahs nahwes, tad tu dohs', Ka es debbes-nammā kluschu, Kur es muhscham preezigs buhschu.

9) Mahzitajs lassa:

Wehl sluddimaja Pehteris: (Ap. d. 2, 29.) Wihri, brakli, lai mehš ar drohschibu us jums runnajam no ta wezza tehwa Dahwida; tas irr nomirris, arri aprakts, un winna faps irr pee muns lihds schai deenai. (30) Tad nu winsch prawects buhdams un

sinnadams, ka Deews swehredams winnam bija sohlijis, ka tas Kristu gribbetu zelt no winna gurnu augleem, pehz tahs meefas, un to sehdinabt us winna krehsu. (31) To tas paprecksch redsedams irr runnais no Kristus augschamzelschanas, ka winna dwehselei ne buhs tapt pamestai kappā, nedf winna meefai to fatruhdeschanu redseht. (32) Scho paschu Jesu Deews irr usmohdinajis, no ta mehš wiffi effam leezincefi. (33) Tad nu zaur Deewa labbu rohku pa-augstinahs, un no ta Tehwa to apsohlishchanu ta swehta Garra dabbujis, winsch to irr islehjis, ko juhs taggad redsat un dsirdat.

Meld. Nu tohpt libasma, dseed un deij ic.

10) (Wuischi dseed:) Deews, Swehtajs Garš! muhs' augstajs preeks, No Tehw' un Dehl' iseedams,

(Meitas:) To nostummuschu padohnneeks, Nahz', miblestibu leedams

(Wiffi:) Gesech muhsu wahjahm firsnahm, Eedesini tu patš eeksch tahm To tizzibu, kà swezzi.

11) Wahjtajs Iassa:

Wehl fluddinaja Pehteris: (Ap. d. 2, 34.) Jo Dahwids ne irr usfahpis debbesis, bet winsch fakka: tas Kungs irr sazzijis us mannu Kungu: sehdees pee mannas labbas rohkas, (35) teekams es tawus eenaidneekus tawahm kahjahm leeku par pameflu. (36) Tad nu wiffai Israēla zilti buhs teescham sinnabt, ka Deews winnu irr darrijis par Kungu un Kristu, scho paschu Jesu, ko juhs essat sittuschu krusā. (37) Un kad tee to dsirdeja, tad firds teem pahrruhke, un tee us Pehteri un teem zitteem Apustuleem sezzija: wihri, brahli, ko mums buhs darriht? (38) Bet Pehteris us teem sazzija: atgreeseetees no grehkeem, un leezeetees ikweens no jums kfristitees us to wahrdu Jesus Kristus pee grehku-pameschanas; tad juhs to dahwanu ta swehta Garra dabbuseet. (39) Jo schi apsohlishchana peederr jums un juhsu behrneem un wisseem, kas tablu irr, zeek tas Kungs, muhsu Deews, pecaizinhš. (40) Un ar dauds zitteem wahrdeem tas apleezinaja un tohs pamahzija sazzidams: isglabjetees no schahs netiklas ziltš. (41) Kas nu winna wahrdu labprahht usnehme, tee tappe kfristiti: un tanni deenā tappe peeliktas pee trihs tuhftoschahm dwehselehm. (42) Un tee ik deenas weenprahgtigi pastahweja kohpā Deewa namimā, (43) un wiffas leetas wisseem peederreja kohpā, (44) un tee pahrdewe wiffu sawu padohmu un fagahdu, un to isdallija starp wisseem, itt kà ikweenam bija wajadsigs, (45) un lausija to maifi schur un tar namimōs un nehme to barribu ar preeku un ar firds-weenteesibu, (46) Deewu teikdami, un bija wisseem laudim peemihligi; un tas Kungs peelikke ikdeenas pee tahs draudses, kas tappe swehtigi.

Meld. Deews, swehtajs Garš! nahz' pee mums klabt ic.

12) (Wuischi dseed:) Nahz', swehtajs Garš! muhs' apgaismohht Un muhsu firdis atjounohht!

Tu sinni muhsu truhkumu, Tu arri sinni palihgu.

(Meitas:) Lai sinnam Tehwu debbesis, Un Jesu, ko winsch kuhrijis! Tas irr tas zelsch us swehtiku; Iffaidro mums scho tizzibu!

(Wiffi:) Tahš Deewa draudses pasaulē Ur swehtu meeru sabeedre! Muhs, kas schē effam swesch'neeki, Uf debbes-mahju nowaddi!

13) Wahjtajs Iassa:

(1 Kor. 12, 13.) Mehš arridsan wiffi effam kfristiti zaur weenu Garru us

weenu meesu; un wiffi mehs effam dsirdinati us weenu Garru. (4) Daschadas dahwanas irr, tomehr weens pats Gars. (5) Un daschadas kalposchanas irr, tomehr weens pats kungs. (6) Un daschadi spehki irr, bet tomehr irr weens pats Deews, kas spehzigis irr wiffas leetu=leetas. (7) Bet ikkatram ta Garra parahdischana tohp dohta us to, kas leeti derr. (Ewes. 4, 12.) Ka tee swehti tohp sataisiti us to darbu ta animata, par ustaisischanu tahs meefas Kristus. (1 Kor. 12, 8.) Echinzaur to Garru tohp dohta ta walloda tahs gudribas, zittam ta walloda tahs asisichanas, pehz ta pascha Garra. (9) Un zittam tizziba eefsch ta pascha Garra, un zittam tahs dahwanas, wesselu darriht eefsch a pasayta Garra. (10) Un zittam tahs spehzigibas, brihnumus darriht, un zittam mahzischana, un zittam to garru pahrbaudischana, un zittam daschadas wallodas, un zittam to wallodu isstahsichana. (11) Bet wiffas tahdas leetas padarra tas weens un tas pats Gars, un isdalla ikkatram sewischki, ta ka tam gribbahs. (12) Jo itt ka ta meesa weena, un tai daudflohzepli, bet wiffi lohzepli tahs weenas meefas, daudf buhdami, irr weena meesa; sapatt arridsan Kristus. (31) Bet dsenneetees pehz tahm wifs labbakahm dahwanahm.

Meld: No debbesim buhs man atnesi ic.

- 14) (Wiffi dseeb:) Kungs Kristus! tawa draudfiba Irr lihgsma tawa gaischuma, Ur to tu winnu uslukoj's, Un sawu draudfi apffaidroj's.
 (Meitas:) Uk, mihtakajs! tew pateizu, Ur pasemmigi peelubdsu, Dohd' dalku arr' man nabbagam Pee tawahm swehtahm dahwanahm.
 (Wiffi:) Dohd' sawu swehtu garru flabt, Kas muhs warr schtsicht, atjau-naht; Kas muhsu dwehfl'es apgaismo Un muhs ar tewi saweeno.

15) Mahzitais laffa:

(Reem. 8, 9.) Jubs ne dsihwojeet pehz tahs meefas, bet pehz ta Garra, ja ween Deewa Gars eefsch juns miht: bet ja kam Kristus Gars ne irr, tas winnam ne peederr. (1 Kor. 12, 3.) Neweens warr Jesu par Kungu faukt, ka ween zaur to swehtu Garru. (Reem. 8, 14.) Zeek no Deewa Garra tohp wad-diti, tee irr Deewa behrni. (Gal. 5, 22.) Bet ta Garra auglis irr mihtleiba, lihgsimiba, meers, pazeschana, laipniba, labprahtiba, tizziba, lehnprahtiba, sah-tiba. (16) Staigajeet Garrâ. (25) Ja mehs Garrâ dsihwojam, tad lai mehs arridsan Garrâ staigajam. (Reem. 12, 1.) Nodohdat sawas meefas par dsihwu, swehtu un Deewam patihlamu uppuri, kas lai irr jubsu prahtiga Deewa-kal-poschana; (2) un ne turrajees schai pasaulci likdus, bet tohpeet pahrwchrsti zaur jubsu prahta atjamoschamu. (Zahn. 3, 5.) Ja kas ne peedsemm zaur uddeni un Garru, tad tas ne warr ce-eet Deewa walsiba. (1 Tess. 5, 23.) Un pats tas Deews ta meera lai jubs swehti zaur zaurim, un wifs jubsu gars un ta dwehsele un ta meesa lai beswainigi tohp avfargahs us to atnahsichanu muhsu Kunga Jesus Kristus. — (Zahna parahd. 22, 17.) Un tas Gars un ta bruchte fakka: nahz'! Un kas to dsird, tas lai fakka: nahz'! (20) Teescham nahz', Kungs Jesus!

Meld. Kungs Jesus Krihts, nahz' pee mums buht.

- 16) (Wiffi dseeb:) Tam Tehwam fazzih's muhschigs qohds! Tas tohp ir Deewa Dehslam dohts, Tam swehtam Garram arridsan Mehs dseedam flaw' un pateischaw'. 59.

Kristiga isfkaidroschana to 10 Deewa bauflu.

11.

Astotajs bauflie.

2 Mohf. gr. 20, 16. Tew ne buhs nepateesu leezibu doht prett sawu tuwaku.

Luttera isfkaidroschana: Mums buhs Deewa bihtees un mihleht, ka mehš sawu tuwatu nepateesi ne apmellojam, nedš peewiltam, nedš aprunnajam, jeb tam kahdu wltu slawu darram; bet mums buhs to atšbitinaht, wissu labbu no ta runnaht, u: wissas lectas par labbu greesi.

Za mehš kahdu lectu ar prahtu un gudru padohmu cefahkam, tad arri warram zerreht, ka ta mums lakki isdohsees; tā arri ar Deewa palibgu mums laimiqi isdohsees, zihnitees prett wisseem un wissadeem grehkeem. Zitti brihnojahs, ka tee, gan ne gribbedami, tatschu atkal no jauna tohs grehkus padarra, kas jau teem reebe, un ko tee cenihdeja. Tee gan darbojahs ifdenas, tohs pawissam atmest, un tomehr tohs paschus atkal padarra, un daschkahrt wehl leelakus. Zaur ko tas nahf? — Tee sawu firdi, wissu grehku awotu, ne apwaktie un nedš sawas launas cefahroschanas uswarr, nedš arri walda pahf saweem meefas lohzekeem; tā patt teem arri ne isdohdahs, pehz astota baufla waldirht pahf sawu mutti un mehli. Tee ne tizz ta Kunga Jesus wahrdeem: (Matt. 15, 18, 19, 20.) „Kas no muttes isceet, tas nahf no firds, un tas sagahna zilweku; jo no tahs firds nahf launas dohmas, szeptawibas, laulibas pahrfahpschanas, mauzibas, sabdsibas, nepateefas leezibas, saimeschanaas (un daudš zitti grehki.) Wiss tas irr, kas to zilweku sagahna.“ Arri gudrs fehninsch Salamans (sakk. w. 4, 23.) pamahza: „Pahr wissu, kas jafarga, fargi tawu firdi.“ — Pehz astota baufla mums mohdrigi jafargahs no wisseem mehles un muttes grehkeem, ko laikam daschs ne mas ne atšibst par ne kahdeem grehkeem. Pahr to jahs wairak warrat lassihf Apustula Jehkaba grahmatas treschā nodallā.

1. Ko tad pehz astota Deewa likkuma mums ne buhs darriht un ko turpretti buhs darriht?

Prett scho Deewa baufli tas zilweks grehko, kas preeksch teefas sawu rohku pazehlis, pee dšihwa Deewa swehredams, winnu par leezineeku un arri par atmaksataju peesanzis, swehti apsohldams, ka winsch labprahtigi un uslizzami to gribboht darriht, kas winnam ja-darra pehz sawa tam uslitta ammata, woi kà teefas wihrs, woi kà karra wihrs — un kas tomehr pehzaki nebehdigi to ne darra. Arri kad zits, kà leezineeks, preeksch teefas nepateesu leezibu dohd, un tatschu pee Deewa apswehre, ka ihstenu pateesibu effoht leezinajis. Kad arri zits woi few paschu, woi kahdu raddu un draugu gribb glahbt no kahdas sehdiabas, woi maksaschanas, woi arri pats zaur to ko mefle pelniht, ka drohschi un nebehdigi nepateesu leezibu preeksch teefas dohd, un ir sawus mellus apswehre, tad tahds ne ween prett scho astoru Deewa likkumu, bet arri prett ohtru baufli lohri apgrehkojahs. Daschs lassitajs laikam pee fewis dohmahs: us tahdu wihsi gan ne kad ne esmu apgrehkojees, un arri ne apgrehkofohs.

Bet lai jel wehl dšillaki ismeklejam, wei laikam ne us zittu wihsf effam greh-kojuschi prett scho astotu baußli? — Mehß sauamees par kriftiteem zilwekeem un par Deewa behrneem. Ja tahditeescham arri buhtu, tad mehß gan arri, ar zitteem sanahkuschi, sarunnatohß pahr tahdahm leetahm, ko wißfi gohdigi zilweki labprahß dšird; prohti: (Ewes. 4, 29.) „kas irr labß un derrigs par ußtöißfcham, kas schehlastibu padarra teem, kas to dšird.“ Gudrß kehnißsch Ealamans (Mahz. Gal. 10, 12.) raksta: „wahrdi no gudra zilweka muttes irr peenemigi.“ (Gal. s. w. 25, 11.) „Weens wahrds ihstena laikä runnahß, irr kã selta ahboki sudraba kaußds. Apustuls Pahwilß pamahza: (Ewes. 5, 4.) „beskauniga buhschana un gekkiga tehrfeschana, jeb sinekli, kas ne peederrahß,“ tas jums, Kristus laudim, ne peeklahjahß. (Wihl. 4, 8.) „Wissu, kas irr pateefigs, wißfi, kas gohdigs, wißfi, kas taifns, wißfi, kas schkifts, wißfi, kas mißligs, wißfi, kam irr labba slawa, un wißfi, kas irr patihkama un teizama leeta, to paschu nemmeet wehrã,“ to paschu rumajeet un darrajt. Ja sanahkuschi ar zitteem, zits zittam labbu padobnu dohdam, un palihdsam, zits zittu eepreezinajam un us labbu skubbinajam, ja pahr wißeem, kas narw klahrt un laikam jau sawã kappã duff, labbu ween runnajam un — ja labbu no teem ne sinnam, tad fluffu effam — tad pareißi darram pehz astota baußla. — Bet woi allaschin tã noteek, kad sanahkam ar zitteem? Woi tohs allaschin effam aißbildinajusch, ko zitti aprunnaja? Woi paschi ne kad slikti no zitteem ne effam runnajusch, woi mellus stahßidami, wei zittadi teem nelabbu slawu darri-dami? Kahdu leezibu muhsu apsinnaßchana mums pahr to dohd? — Lai pasem-migi un taifni ismeklejamees pehz scha astota baußla; lai few paschus ne aißbildina-jamees. Woi ne kad muttes un mehles grehtus ne effam padarrijusch? — Tas apustuls Jehkabs raksta: (nod. 3, 5—8.) „ta mehle irr maß lohzeßliß un dauds ko padarra, redßi, maggeniht ugguns, kahdu leelu meschu ta eededsina?! To mehli ne weens zilweks ne spehj sawaldihß.“ — Tapehz firds un mehle irr labbi ja-apwakte. Woi juhs sinnaß, kã Deewa wahrdi nosihme un apraksta tohs, kas prett astotu baußli tihscham grehko? Tee (Reem. 3, 13—18.) sakka tã: Winnu (prohti: to mehlnesseju un aprunnataju) rißkle irr atwehrts kaps; ar sawahm mehlehim teewil-tibu darra; ohdßchu dšellons irr appakßch winnu luhpahm. Winnu mutte irr lah-deschanas un ruhktuma pilna. Winnu kahjas irr tschaklas affini isleet. Pohßlischana un firds-ehsti irr us winnu zelleem un to meera-zellu tee ne sin; Deewa bihschana ne irr preeßch winnu azzim.“

Kaugait, tahdi irr preeßch Deewa wißfi lißchi, mehlnesseji, naidigi un atree-bigi plufschki, kas wißfi aplam stahßta, ko tee pahr zitteem irr dširdejusch, arween jaunnu wehßti isness, un daschreis paschi tahdas jaunnaß sinnaß isdohma, zaur ko tee zitteem sliktu slawu darra. Tahds grehzineeks irr preeßch Deewa ikweens, kas patß eezeßkabs par teesataju pahr zitteem. Tahds redß to skabbargu brahla azzï, bet to balki sawã paschã azzï ne leet wehrã. Arri ikkats, kas to nepateefi un netaisni apfuhdschu zilweku ne aißbildina un ne aißstahw, ikkats, kas labprahß klausa saimo-tajus un teem tizz, arri tas ne darra to, ko Deewß astotã baußli irr pawehleßis. — Ikweens, kas zittam zilwekam gohdu un labbu slawu laupa, tas irr Deewa preeß-

schä zitta zilweka flepkawes; jo ikkats zilweks mihlo farwu gohdu un labbu flawu tif patt, kà farwu dshwibu, un tif patt to ne gribb pamest. — Lai nu ikweens taisni ismellejahs, un lai arri fargahs, nepateesu leezibu no few pascha doht. Zilwekus tahds gan drihs warr peewilt zaur ahrigu labbu islitschana, bet Deewu ne weens ne peewils. (1 Kor. 11, 31.) „Ja meh's paschi buhtum teefajusches, tad meh's ne taptum teefati.“ (Reem. 14, 4.) „Kas tu effi, zittu kalpu sehbidams? Winsch stahw, woi kriht farwam pascham lungam.“

2. No la zellahs tahs apgrehkoschana's prett astotu baufli?

Za kas zittu apmello, peewilt (ja kas to winnam ween ustizzetu leetu woi sinu zitteem isplutschle un isyausch), ja kas zittu aprunna, woi-tas zaur to ne gribb rahdih, ka winsch dauds labbaks zilweks, ne kà zitti? — Zits atkal pahr zittu zilweku grehkeem un misseschanahm tapehz ween runna, lai laudis reds, ka winsch naw tahds grehziweks, un ka tahds netilkumus ne zeeni. Paschtaisni zilweki pahrzellahs ar garrigu lepnibu pahr zitteem; tapehz tahdi daschreis bahrgi un nemihligi zittus noteesa un smahde. Tee tã darra, kã tee Wariseeri wez-jõs laids darrijusch, jo tee zitteem zilwekeem gohdu un labbu flawu laupa. Tahdi few paschus ne atjish, un dohma dauds labbaki un taisnaki zilweki buht, ne kã teescham irraid; tahdi pascha Deewa preelshã ne isteizahs par grehziweem zilwekeem. Tee, kas tã akli un apstulboti nepateesu leezibu no few pascheem dohd, tee, kam kristiga pasemmiba naw, tee wissu-wairaf nepateesu leezibu arri prett zitteem dohd. Kam firds irr pilna walschibas un mellu, un kas preelsh pascha Deewa taisnojahs, ta zilweka mutte un mehle pahr zitteem un preelsh teem nepateesibu runnahs. Ko tad muhsu wiffaugstakajs mahzitajs un Pestitajs pahr tahdeem falka? Winsch (Zahn. 8, 44.) runnaja bahrgi us teem Wariseereem, kas paschi few isteize par swehteem un taisneem zilwekeem un tomehr fawã firdi bija leekuli: „juh's essat no ta tehwa, ta wella, un pehz juhsu tehwa prahu juhs gribbat darriht; tas pats no cesahkuma irr bijis flepkawa, un eelsh pateesibas naw pastahwejis; jo eelsh winna naw ne kahda pateesiba; kad winsch mellus runna, tad tas runna no fawa ihpaschuma (pehz sawa pascha netilkuma), jo winsch irr melkulis un mellu tehws.“ Schis prettineeks irr pirmajs leekulis un pirmajs paschtaisnotajs; winsch tohs pirmus mellus irr runnajs. — Lai tapehz leekam webrã, kahda garra behrni meh's buhtu, ja nepateesibu runnatu us zitteem un pahr zitteem, un ja pahr to zilweku, kas naw klah, mellus stahsiitu. Welti Deewa wahidi to launu garru ne sanz par saimotaju, lazzeffi un wiltineeku, un muhs pamahza: (1 Petr. 5, 8.) „Effect gaddigi, effect nomohda, jo juhsu prettineeks, tas wels, staiga aplahrt itt kã ruhdamu launa, un melle, kurru tas aprihj.“ Woi tad tahdu leelu kahrinaschana naw deezigan muhsu grehziã pasjule? — Tas gudrs Deewa wihrs Sibraks (11, 30.) pamahza: „fargees no blehdneeka, jo tas us launu ween dohdahs, — ka winsch tew launu ne darra, kas muhscham paleel.“ Tas apustuls Pahwils raksta: (Ewes. 6, 12.) „Mums neween irr zihni, schana prett ncesu un affin: (prett to cenaidneeku eelsh mums), bet arri prett (maktiqeen launeem garreem) leelkundfibahm, pasauls waldirajeem eelsh schahs pasauls tumfibas, prett tahm garrigahm blehnam eelsh debbes leetahm.“ Ja naid's, woi skaudiba prett kautkahdu zilweku tawã firdi rahdahs, tad ta kahrinaschana arri klah buhs, atkal no winna fliti runnah, un daschreis arri mellus no winna stahsiht, un nepateesu, niknu flawu tam darriht. Kam irr preks un lab's prahts, pats to darriht, un arri tahds melkulis un lischkus klausih, tam teescham naw ta kristiga miblestiba, tam naw lab's, mihligs un scheblig's Kristus gars un prahts, bet tas irr prett Kristus mahzibahm, naidigs, skaudigs, atreebig's zilwek.

3. Us kahdu wihsi meh's warram fargatees, un isglahbtees no teem grehkeem prett astotu baufli?

Lai Deewu no firds peeuhsdam, ka winsch schehligi mums dohd mihligu un lehnu prahu, tad arri palitsin gattani un labprahitigi, tohs aisbildmah, kas nepateesi tohp aprunnati un apmelloti; un meh's tad paschi arri fargasimees, pahr teem zilwekeem, kas naw klah, kaut so runnah, kas teem warr darriht skahdi pee winnu gohda un labbas flawas. Lai pee ta wehl apdohmajam, tahdas firds sahpes tas mums darritu, kad meh's dabbutu dsirdeht, ka zits pahr mums

mellus effoht stahstijis un ne lahds draugs muhs aisstahwejis un muhs aisbildinajis. 1) Ja mehs tohpam lahrdinati, zittus aprunnajt un apmelloht, tad lai mums tublin nahk prahta, larp schis nemihligs, uaidigs prahts muhs aiswedd; ta lahds launs gars muhs us to stubbina, un ta zaur to palcekam Deewa prettineeki un Jesum nepaklaufigi. Tas lai mums allaschin stahw prahta, pirms sawu mutti atdarram, un us zitteem kaut to pahr teem, kas naw klah, runnajam; zittadi, ja nomohda pahr saweem wahrdeem ne buhsim un pahr sawu mehli ne waldisim, tad ahtruma to neapdohmigi warrefim isrunnaht, zaur to mehs zitteem, woi arri daschahrt sew pascheem leelu stahdi warram padarriht pee gohda un pee labbas flawas, pee laimes un labklahschanas. Lai ta Kunga Jesus mahziba mums stahw peemiana (Luhk. 6, 37.) „ne sobcajt, tad juhs ne tapseet sohdi, ne pasuddinajeet, tad juhs ne tapseet pasuddinati.“ Ta, ka mehs zitteem darram, ta patt tee arri mums darris. Ta saimofchana peederr arri pee teem ueleertgeem wahrdeem, par to mums kahdu reisi atbildeschanu buhs doht. (Matt. 12, 36.) Kristus pats mahza: (Luhk. 6, 38.) „ar to mehru, ar to juhs mehroject, jums atkal taps mehrohts.“ Kas zittus aprunna, tas atkal no zitteem taps aprunnahts. Mums, ka kristiteem zilwekeem, kas sawu Deewu behrnischki bihsstahs un nihlo, mums astota bauisi tohp aisleegts, ta ne buhs zittus apmelloht, nei peewilt, nei aprunnaht, bet

2) arri sawus dshwibas = beedrus buhs mihleht, un no mihlestibas tohs aisbildinaht, kas nepateesi no zitteem tohp saimoti, un mums pascheem labbu ween no zitteem buhs runnaht; labboki tohs ne peeminneht, un arri flussu zeest, ja tohs, ka wainigus, ne warr aisbildinaht. Muhsu Kungs Jesus mums to labbu mahzibu irr dewis: (Matt. 7, 12.) „to juhs gribbat, ka teem zilwekeem jums buhs darriht, ta patt darrajt juhs winneem.“ Schis muhsu Pestitajs pats mums eefsch wissahm Deewam patihkamahim leetahm labku preefch-rafsu irr dewis, ka mums buhs winna pehdahm pakkal eet.“ (1 Pehr. 2, 21.) Kristus bij allaschin lehnprahtigs un pasemmigs, kad grehzineeku mehles winnu aprunnaja un apmelloja. (Ebr. 12, 3.) „Winsch tahdu prettirunnaschamu no teem grehzineekem pazeetigi irr paneffis. Winsch palikie flussu, un ne atdarrija sawu mutti. (1 Pehr. 2, 23.) „Lanmahts, winsch ne atlanmaja, un zeesdams ne launojahs, bet nodewe to tam, kas taisni teefa.“ — Winsch pats zittus ne noteesaja un ne pasuddinaja; tur pretti winsch sawu Deebes-Zehru wehl luhdse pahr saweem cenaidneekem: „Zehws, peedohdi teem; tee ne sinn, to tee darra.“ — Ta, mihli tizzibas beedri, (Ewes. 4, 25.) „Noleezeet arri tohs mellus, un unnajeet to pateefibu, itwens ar sawu turalu, jo mehs essem lohzeekli sawa starpâ“ tabs draudses, ne ka Kristus irr ta galwa. Apbrihnojeet ta Kunga mihlestibu, kas zaur sawu dahrgu neuppereschanu aplahje muhsu grehtu puifu. Nimetteet wissu garrigu lepnibu un paschaisnibu. Ne weenam no mums ne buhs pahrgardram buht, wairak ne ka tam peeklahjahs gudram buht. Atmetteet to nemihligu aprunnaschamu un noteesaschamu pahr zitteem; noteeset turpretti or pasemmigu prahtu sew paschus. Jo, (1 Kor. 11, 31) ja paschi teesafimees, tad mehs ne tapfim teefati. Lai firsniigi apnemamees ar to atgreesigu ketninu Dahwidu Deewu ta luhgt: (ds. 32, 5) „Zew, schehligs Deewe, es subdsu mannis grehtus un ne aplahju mannis nesegumus; es sazziju: es iesazzischu tam Kungam mannas pahrlakpschanas, tad peedewi ta mannu grehtu noieegumus. Reemeru gramata 14, 13. mehs lassam schohs wahrus: lai mehs zits zittu wairs ne sobdam (ne noteesajam un ne pasuddinajam) p. 4. Kas effi tu, zittu kalpu sohridams? Winsch stahw, woi kriht sawom pascham lungam. — Lai mehs, Kristus mahzelli, to leekam labbi wehra; lai tas muhs stubbina, sawu netaisu aprunnatu turaku aisbildinaht, labbu ween no wisseem runnaht, un wissas leetas par labbu greeft, to warr aisbildinaht.

Meld. Lai Deewu wissi lihds ic.

1. Dohd' tahdu sirdi, Deews! Kas zeeni Jes-flaugus; Lai pats, arr' kaitinahts, Ne weenu taisus wehdas, Ar lihgsmeem preezajahs, Ar zitteem teju; Kas nihd, lai mihleju; Kas labd, lai swehtiu. rauda behdas, Kas ne mas staudiga, Nedi zeeta 3. Lai Kungas! sew mihledams, Lew bhdamees, plehch un spaid', Wet zittus aplaimo, Kas gan to schu rahdu Arr' zitteem schehtign Un palihdsign ne sagaid.

2. Ja da'chs ar nifru prabl' Sarihdi labbus debbesis;“ Lai es scho mahzibu Ne kad aisdraugus, Tad lai es dardoiobs, Sameerinahht schohs mirsiu wis.

Zas Latweefchu Drangs.

1845. 10. Mai

19ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Tehrpates raksta tas augsts skolas-kungs, kas tur tabs swaigsmu sinnas mahza, ka tannis brihdis, kad 24ta April ta saules aptumfchofchana gabbijahs, un 26ta ta rihta = swaigsnite saulei garram gabje, debbes pah to pilsefchu deefgan skaidra effoh bijuse, ka winsch us sawa swaigsmu-tohrna zaur sawu leelu fihkeri abbus notikkumus itt labbi dabbujis apstaktit.

Is Widsemmes. Nu pat Widsemmes waldischanas teesa zaur sawadeem raksteem lifke fluddinaht, zil wilku pehrnaja gadda pa katru Widsemmes aprinki noschauti. Wissuwairak irr Tehrpates aprinki, prohti: 43 wezzi un 49 jauni, un Welindes aprinki 6 wezzi un 83 jauni. Wissmasaki Walmeres aprinki; prohti: 13 wezzi, un Sahmu semme 10 wezzi. Pa wissam noschauti 159 wezzi un 243 jauni.

Is Kursemmes. Leelas behdas sche semneekem usnahkuschas pee loh, pecin. Zaur pehrnaju flapju wassaru un to nelahdsigu seemas = ehdamu daudf lohpi nosprahge pee semneekem un arri muischas. Ta irr notizzis, ka apvafsch weenas paschas muischas, fur til 120 mahjas, jau libds 2tru April-deenu 73 sirgi, 483 gohwis un wehrschi, 148 telli, 1346 aitas, 156 jubkas un 148 kafas nosprahge. Scho skahdi gan us 6828 rubl. sudr. warr rekfinah. Zil leela gan jau ta skahde pah wissu Kursemmi un Widsemmi buhs? Un zil gruhti nahkfees, no tahdas skahdes atspirgtees! — Un turflah arri wehl warram fazzit, ka dascha weeta Kursemme mibli sehtmalleschi pa wissam isposiiti, jo jau pehrnaja wassara leels pulks bischu nosprahge, un zil wehl atlezze, tee pa seemu ar tihru baddu aisgahje.

Is Peterburges. Nu jau pahris gaddu pagahje, kamehr til eefsch diwahn pilsefchahm djitta Kreemu semme, eefsch Odeffas un Jaroslaves, pa rudens laiku muischneeki, rentineeki un semneeki, kad winneem bija isdewees, wei lohiti brangus lohpus woi arri kahdus semmes anglus lohiti labbus audsinaht, schohs apraudsifchanas deht sawedd un, ja winnu lohpi jeb semmes augli labbaki pah zitteem, tad no waldischanas pusses dabbu gohda-sihmes jeb arri gohda-grahmatas par dahwanu. Bet kad nu tannis mallas parahbijahs,

Rig. Z. No. 99.

Lied. No. 37.

Lied. No. 17.

ka zaur schahm gobda-dahwanahm jo deenas jo wairak lauschu tikke skubbinati, sawus lohpus un semmes augtus andsinaht jo labbakus, tad augsti zeenigs Keisers frohna muischu ministeram schelligi irr pawehlejis, us preekschu pahrt to gahoaht, ka arri zittas weetas semturri ta patt sawu labbaku prezzu prohmes sawedd.

Meig. Z. N. 108

Jauus Robinsohns jeb Anzs Kruhfin is Nihges.

Preeka nobatta.

Tehws stahstija wehl ta: Kruhfinseh ar scho fugga-wirsneeku par to runnais, redseja, ka schim gan labs prahts bija, winnu bes maksas lihds neimt; winsch arri wehl dabbuja sinnaht, ka tas pats fuggis, ar fo bij atnahjis, wehl gan divi neddetas tur pat paliktu. Nu wairs ne spehje sawaldiht sawu leclu kahroschanu, kas winnu dsinne, arweenu tablak zaur pasauli freet. Tapehz Enlenderu fugga-wirsneekam fazzija, ka no winna gribboht atstahtees, un us Amerikas-semmi dohtees. Schis nu, ne semm wehl no winna pascha dsirdejis, ka winsch bes wezzaku sinnas pasauli aplahrt wasajotees, preezajahs, ka to warreja atlaist; winsch tam to naudu schinkoja, fo Londoni bij aisdewis, un tam wehl it gudras mahzibas us zellu lihds dewe. — Kruhfinseh, fuggi eekahpis, us Ameriku aisegabje.

Frijs. Alkal tablak' aiseet! — nu gan drihs pee pasauls-galla buhs!

Tehws. Kur tad gan irr pasauls-gals? Ko dohma?

Frijs. Turpat buhs, kur pasauls beidsahs.

Tehws. Tew jo irr lohka-bumba, Frizziht; atness' man to schurp.

(Frijs aistezzeja un atness.)

Tehws. Kur gan schahs bumbas gals, Frizziht? — (Frijs ne atbild.) — Nu luhk', es ar sawu pirkstu ap scho bumbu wissapfahrt warru eet, un tai ne kur naw gals, tapehz ka appala. Tapat arri wirs muhsu pasauls naw ne kahda weeta, kur warretu fazzih: schi semmei irr gals; bet ar weenu tahlaki warr tik; jo ta irr appala, ka bumba.

Frijs. La laudis fakka — bet ka to warr sinnaht?

Tehws. Pats arr' saprattisi, ja labbi apdohma. — Reds', ais to masu pakalninu tur irr mahjas; bet meh's juntu's ween redsam. Kapehz ta?

Frijs. Nu tapehz, ka pakalninsch preekscha.

Tehws. Nu luhk', tur klajuma zilweks no tablenes us zellu atnahk — woi redsi? Pakalns naw preekscha; tomehr meh's to appakschpussi no zilweka kahjahm ne warram redseht. — Kapehz ne? — Luhk' schi, es sawu pirkstaggallu schi us mannu puusi us bumbas likschu. Kapehz tu to nu ne warri redseht?

Frijs. Bumbas lihkus preekscha.

Tehws. Nu reds', tapat arri muhsu leelas pasauls bumbas lihkus starp muus un starp to zilweku rohnahs, un tadeht meh's winna kahjas lihds

pehdahm ne warram dabbuht redseht. Tâpat arri no namma, woi no basni-
zas, kas tablumâ, juntu un tobrni ween ceraugam, lai arri lihdsens klaijums
ween irr preekschâ. — Bet wehl labbak' to redsefi, kad kahdu reisi us juhru no-
cesim. Daschu brihd' uhdens tur tik lihdsens un meerigs, kâ schè muhsu dihti;
tomehr kad kuggis no tablenes redsamâ, tad tikkai tee sehgeci irr redsami, kas
masta gallâ. Ja muhsu pafaules wirspusse lihdsena buhtu, kâ galbâ, tad arri
uhdens lihdsens stahwetu, un mehâ wissu kuggi warretum redseht, lai arri, Deewâ
sinn', zik taht buhtu. — Pee ehnaâ arri warr pasiht, woi kahda lecta irr ap-
pala, woi kantiga. Tâ arri no muhsu semmes ehnaâ warr saprast, ka semne
irr appala. — Tu scho ehnu jau effi redsejis.

Frizâ. Woi es?

Jahnâ. Woi ne eegahdajees? — Kad mehnefs tikke aptumshota —

Frizâ. Redâ, ko esmu aismirsis!

Lotte. Un ka mehnefs teef aptumshota, tas nahf no ta, kad muhsu
pafaule taisni stary fauli un mehnefi stahw, tâ ka faulite scho ne warr apspih-
deht — woi naw teef, teht'?

Tehwâ. Tâ irr gan. — Nu, Frizziht, ja muhsu pafaules ehna irr ap-
pala, kahdai tad paschai pafaulei wajag' bubi?

Frizâ. Appalai. — Bet, tehtiht, tad jo arri wissapfahrt ap pasauli gan
warr eet, kâ schè ar pirkstu ap scho bumbu?

Tehwâ. Gan warr. Kad tu no scheijenes noeetu arweenu us wakkara-
pussi, tad tu pehdigi tur no rihta=pusses atkal schurpu atnahktu. Nau daudâ
zilweki ap pasauli irr gahjuschi, un sewischki ar kuggeem, tapebz, ka ar teem lab-
baki warr tikt zour, un ka arri wairak juhru, ne kâ zeetas semmes. Muhsu
laikbâ tas gan ik gaddus notee.

Frizâ. Nu tad ohtrâ pafaules=puffè arr' dsihwo zilweki tâpat, kâ pee mums?

Tehwâ. Kâ tad! — Pehter, tu Frizzam gan warrest stahsiht: kahdas
pafaules-dallas tai puffè, fur mehâ dsihwojam.

Pehterâ. Tur irr Girova, Asia, Afrika un weena leela falla no Australias.

Tehwâ. Un ohtrâ puffè?

Pehterâ. Amerika, un tahâ zittas fallas, kas pee Australias peederr,
un wehl maj gabbalinsch no Anâs.

Frizâ. Tad nu tee zilweki, kas ohtrâ puffè dsihwo, ar kahjahm mums
pretti, un galwas us leiju! — Wai Deewin! —

Tehwâ. Wisseem zilwekem, lai dsihwo wirs semmes, fur gribbedami,
wisseem debbes irr pah galwu, un semne appalsch kahjahm. Winni us ob-
tru pafaules=pussi tâpat stahw un eet, kâ mehâ. Tâ arri wissi tee stahsta, kas
tur bijuschî.

Jahnâ. Nu, tehtiht, stahsti jel tablaki! —

Tehwâ. Krubhsinsch ar to kuggi us Amerikas-semmi aisgabje, un us scho
zellu gan daschu janku lectu ceraudsija, ko papreekschu ne kad wehl ne bija re-
dsejis. — Tâ, pee kahdas leelas fallas garram nahkdams, winsch tur kainu

ecraudsija, kas irr weens no teem wiffaugstakeem kaluceem pasaulē. Zau labš wakkars bij, un wiffapfahrt us juhras tuunsch bij palizzis, bet saule ta brihnum' augsta kalna wirsgailu appshdeja, un tas no ta kà degt degge. — Rabdas deenas pehz to atkal zits jaukums us juhras rahdijahs. Leels pulks spahrnaimu siwju pahrhdeni pazehlehs; un schahs saulite skreenoht spihdeja, kà spohschs sudrabs.

Frizē. Woi tad tahdas siwis arri irr, kas spahrnds skreen?

Zehws. Gan irr, Frizzibt, tanni widdū, kur to brihd' Krushinsch gabje. Tomehr ihsteni spahrni schahm siwim naw, bet garri spurri ween. Ar scheem tahs, pahrhdeni pazehlschahs, kahdu gabbalu tā, kà ar spahrneem, warr aisstreef. — Tā nu reisneckeem dauds deenas zelsch it labbi isdewehs. Bet peepeschi leela auka zehlahs. Juhras wilni puttedami nammu-augstumā wehlahs, un fuggi schurpu turpu mehtaja. Seschas augoschas deenas tahds pats breefmigs wehtras-lais palikke, un fuggis zaur to tik tahtu no sawa zelta tikke aisdihits, ka pats stuhmannis wairs ne sinnaja, kur bija. — Septitā deenā, gaismai austoht, weens no fuggineckeem, wisseem par leelu preeku, sauze: lub' kur semme! — Nu wissi us fugga wirspuffi fatezzeja, gribbedami redseht, kas ta tahda semme effoht, pee ka tee nahze; bet tai paschā azzu-mirkli winnu lihgsniba palikke par leelaim breefmahm un behdahm. — Pauksch! tā rihbeja, un wissi, kas us fugga stahweja, tahdu slipru grubdeenu dabbuta, ka pee semmes kritte.

Zahns. Kas tad bij?

Zehws. Kuggis us leelu afminu appasch uhdens bij' usgahjis, un tuhlin arr' us weetas stahweja, it kà peenaglohts. Bet nu tee wilni fuggam tik breefmigi wirsū gahsahs, ka wisseem atkal bij ja-behg, un fugga eefschā ja apflehwjabs, ka uhdens tohs ne aisnestu. (Sittas nodakas us preechū) ††††.

Einna, jik naudas 9. Mai-mehn. deenā 1845 eefsch Nihges maksaja par daschahm prezehm.

Par	Maksaja:	Eudr. nauda. Kb. R.	Par	Maksaja:	Eudr. nauda. Kb. R.
1	pohru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 60	1	pohdu (20 mahrzineem) waslu, :	7 20
—	meechu, 100 mahrzin. smaggu	1 55	—	tabata : : : : : :	— 75
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2 30	—	swesta : : : : : :	2 80
—	ausu : : : : : :	4 5	—	dfelles : : : : : :	— 75
—	firu : : : : : :	2 50	—	linu, frohna : : : : : :	1 75
—	rupju rudsu: miltu : : : : :	1 55	—	— brakka : : : : : :	1 40
—	bihdeletu rudsu: miltu : : : :	2 10	—	kannepu : : : : : :	1 10
—	bihdeletu kweeschu: miltu : : :	4 —	—	schichtu appinu : : : : :	2 —
—	meechu: putraimu : : : : :	1 80	—	neschichtu jeb prezes appinu	1 20
—	eefala : : : : : :	1 25	—	muzzu silku. egla muzā , ,	6 75
—	linu: sehklas : : : : : :	3 50	—	— laedu muzā : : : : :	7 —
—	kannepu: sehklas : : : : : :	1 60	—	smalkas sabls : : : : :	4 10
1	wesumu ferra, 30 pohdus smaggu	3 50	—	rupjas baltas sabls : : : : :	4 50
barretu wehrschu galku, pa pohdu : :		1 30	—	wahiti brandwihna, pussdegaa : :	14 —
			—	— durdeaaa : : : : :	15 —

Lihds 9. Mai pee Nihges irr atnahschi 194 fuggi un aiebrautusch 37.

Brihw drikket. No Widssemes General-gubbernementes pusses: Dr. C. E. Wapierofy.